

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA
ŠVENČIONIŲ ZIGMO ŽEMAIČIO GIMNAZIJOS VEIKLOS
TEMINIO IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2022-04-25 Nr. A-5

Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2022 m. balandžio 4–8 dienos.

Išorinio vertinimo tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas tema „Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas“.

Išorinis vertinimas vykdomas vadovaujantis Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-587 „Dėl Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 1254 „Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo, organizuojamo 2021–2022 metais, temos, klausimų ir vertinimo rodiklių nustatymo“ patvirtinta tema, pateiktais klausimais ir vertinimo rodikliais.

Išorės vertintojai stebėjo 121 Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos (toliau – gimnazija, mokykla) ugdomąsias veiklas – 117 pamokų, 2 neformaliojo vaikų švietimo ir 2 priešmokyklinio ugdymo grupės bei švietimo pagalbos specialistų užsiėmimus. Išorinio teminio vertinimo metu gilintasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, gimnazijos vadovų ir švietimo pagalbos specialistų darbą. Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su gimnazijos švietimo pagalbos specialistais, savivaldos institucijų atstovais, mokiniais, mokinių tėvais, analizavo kai kuriuos gimnazijos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentus, Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA), Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokyklose tyrimo (toliau – NŠA tyrimas) statistinės ataskaitos duomenis. Remiantis minėtais duomenimis ir surinkta informacija, buvo suformuluoti ir gimnazijai paskelbti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumo mokyklose veiksniai, turintys įtakos visų mokinių aktyviam dalyvavimui ugdymo procese ir pasiekimams.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija – „ilgoji“ gimnazija, įgyvendinanti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir socialinių įgūdžių ugdymo programas lietuvių mokomąja kalba. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos (t. y. mokyklos savininko pareigas ir teisės įgyvendinančios institucijos) sprendimu prie Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos prijungta Švenčionių pradinė mokykla, Švenčionių progimnazija ir Švenčionių r. Adutiškio pagrindinė mokykla. Šiuo metu gimnazijoje ugdymas organizuojamas trijuose pastatuose: priešmokyklinio ugdymo grupės ir pradinės klasės mokosi Švenčionyse, Lentupio g. 32, 5–IV klasės – Adutiškio g. 18 ir Adutiškio skyriaus priešmokyklinio ugdymo grupė bei 5–IV klasių mokiniai –

Adučiškio miestelyje, kuris yra 28 km į rytus nuo Švenčionių, prie pat Lietuvos valstybės sienos su Baltarusija.

2021–2022 m. m. rugsėjo 1 d. duomenimis, gimnazijoje mokėsi 836 mokiniai, veikia 45 klasių komplektai: 3 priešmokyklinio, 13 pradinio, 22 pagrindinio ir 7 vidurinio ugdymo programų. Ugdymas organizuojamas ir trijose jungtinėse specialiosiose (lavinamosiose) klasėse ir vienoje socialinių įgūdžių klasėje. 53 proc. mokyklos mokinių gyvena toliau nei 3 km nuo mokyklos. Dalis jų (18 proc.) pavežami gimnazijos turimais mokykliniais autobusais, 24 proc. atvyksta maršrutiniais autobusais. Nemokamą maitinimą gauna 308 mokiniai (37 proc.). Visiškos integracijos būdu ugdomi 67 (8 proc.) specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintys mokiniai (19 pagal individualizuotas programas). 16 – specialiosiose (lavinamosiose) klasėse ir 7 - socialinių įgūdžių klasėje. SUP turintiems mokiniams pagalbą teikia gimnazijos mokytojai ir visa pagalbos specialistų komanda, Vaiko gerovės komisija (toliau –VGGK).

Gimnazijoje mokosi nemažai mokinių, kurių kasdienė kalba yra ne lietuvių. Mokinių registro duomenimis, 42 proc. mokinių tėvų yra nurodę, kad mokinių gimtoji kalba yra rusų, lenkų ar net kelios kalbos. Daugumos mokyklą lankančių mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis vidutinė.

Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijoje dirba 99 pedagoginiai darbuotojai. Gimnazijoje dirba 5 mokytojai ekspertai, 53 mokytojai metodininkai, 27 vyresnieji mokytojai ir 4 mokytojai. Pagalbą mokiniams teikia 3 socialiniai pedagogai metodininkai, 1 specialusis pedagogas metodininkas, 2 vyresnieji specialieji pedagogai, 2 IV kategorijos psichologai bei 6 mokytojo/auklėtojo padėjėjai.

Gimnazija bendradarbiauja su juridiniais ir fiziniiais asmenimis, sudaromos bendradarbiavimo sutartys su socialiniais partneriais. Gimnazijoje veikia šios savivaldos institucijos: gimnazijos taryba, mokytojų taryba, mokinių taryba, metodinė taryba. Veiklą vykdo profesinė organizacija.

Mokyklos direktorės 2021 m. veiklos užduotys nustatytos pagal tai, kas gimnazijai yra aktualiausia. Viena iš užduočių tiesiogiai susijusi su pagrindine mokyklos funkcija, t. y. mokinių pasiekimų gerinimu pagal vaiko individualios pažangos stebėjimo rodiklius, kelios užduotys – su įstaigos veiklos veiksmingumu, t. y. bendradarbiavimas su tėvais dėl vaikų pažangos ir socialiniais partneriais. Numatyti užduočių vertinimo rodikliai formuluojami gimnazijos bendruomenei. Reikėtų, kad užduočių įvykdymo vertinimo rodikliuose aiškiau būtų akcentuojamas paties vadovo indėlis į pasiektus rezultatus. Dauguma gimnazijos direktorei keliamų naujų 2022 m. užduočių dera su teminio vertinimo metu išskirtomis tobulintinomis veiklomis.

II. ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGYVENDINIMO KRYPTINGUMAS MOKYKLOSE: STIPRIEJI IR TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Gimnazijos vizija grindžiama bendrai apmąstytu vadovų, mokytojų, mokinių ir tėvų sutarimu (1.1. Vizijos bendrumas) – 3 lygis.
2. Mokyklos veiklai užtikrinti didelę reikšmę turi materialiniai mokyklos ištekliai ir jų panaudojimas (1.1. Optimalus išteklių paskirstymas) – 3 lygis.
3. Gimnazijos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai ir veiklos planams įgyvendinti (1.2. Įsipareigojimas susitarimams) – 3 lygis.
4. Mokyklos savivalda – realiai veikianti institucija, kuri atstovauja daugumos mokyklos bendruomenės narių interesams. (1.3. Skaidrumas ir atvirumas) – 3 lygis.
5. Gimnazija palaiko ilgalaikius bendradarbiavimo ryšius ir įgyvendina ugdomąsias veiklas su įvairiais socialiniais partneriais (1.6. Atvirumas) – 3 lygis.

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Ugdymo tikslas pamokose dažnai nepamatuojamas ir menkai siejamas su įtraukiančiu aktualiu kontekstu, asmeniniu siekiamu rezultatu (2.1. Ugdymo(si) tikslai) – 2 lygis.

2. Visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimo į mokymosi procesą pamokose būdai išnaudojami nepakankamai (2.2. Visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą) – 2 lygis.
3. Pasiekimų vertinimas daugumoje pamokų neskatina mokinių siekti optimalios asmeninės sėkmės (2.3. Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys) – 2 lygis.

III. ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMO MOKYKLOS PAŽANGAI ĮVERTINIMAS

Gimnazijos veiklos įsivertinimo grupei vadovauja direktoriaus pavaduotojas ugdymui, procesą koordinuoja direktoriaus įsakymu patvirtinta darbo grupė, sudaryta iš visų sujungtų mokyklų atstovų. Vertintojams pateiktoje Mokyklos veiklos įsivertinimo rezultatų ir veiklos tobulinimo informacijoje gana išsamūs duomenys apie per pastaruosius dvejus metus darytą mokyklos pažangą, pasiektus veiklos kokybės rezultatus, jų įtaka mokinių pasiekimams ir pažangai.

Gimnazija kelerius metus nagrinėjo problemines sritis, susijusias su nagrinėjama įtraukiojo ugdymo tema: ugdymo diferencijavimo, individualizavimo ir suasmeninimo situaciją; trišalių pokalbių organizavimo veiksmingumą; mokytojų kvalifikacijos tobulinimo kryptingumą, atsižvelgiant į įtraukiojo ugdymo nuostatas; mokinių individualios pažangos stebėjimą, fiksavimą, analizavimą ir pagalbos mokiniui teikimą; aprūpinimą informacinėmis mokymo priemonėmis ir elektroninių mokymosi aplinkų panaudojimą organizuojant ugdymo procesą.

Iš pokalbių ir mokyklos dokumentų paaiškėjo, kad geresnių rezultatų gimnazija tikėjosi diferencijuojant, individualizuojant ir suasmeninant mokymą(si) pamokoje. Daugumai mokytojų nepavyko surasti ugdymo(si) būdo, padedančio kiekvienam mokiniui pamokoje patirti mokymosi sėkmę ir džiaugsmą, veiksmingai išnaudoti klasių skirstymo į grupes ir kiekvieno vaiko įtraukimo į aktyvią veiklą metodų. Gimnazija planuoja 2022 m. tęsti šio ypač svarbaus veiklos aspekto tobulinimą.

Gimnazijos veiklai tobulinti ir pažangai užtikrinti taip pat svarbu, kad dalis mokytojų, klasių vadovų skyrė nepakankamai dėmesio mokinių pasiektų rezultatų apmąstymui, tolimesnių tikslų numatymui bei įvardijimui, mokinių mokymui įsivertinti individualią pažangą ir prisiimti daugiau atsakomybės už savo mokymąsi.

Išorinio vertinimo komanda konstatuoja, kad įsivertinimo procesas gimnazijoje būtų produktyvesnis, jeigu būtų tikslingai vykdomi visi penki pagrindiniai įsivertinimo ir įgyvendinimo elementai: 1) Problemos nustatymas (kodėl tai reikia pakeisti?); 2) Planavimas (kokių veiksmų imsitės, kad išspręstumėte problemą?), 3) Įgyvendinimas (kaip įgyvendinate planą, kokias veiklas turite atlikti?), 4) Tikslingumas (kas rodo, kad jūsų įvykdyta veikla turi poveikį?); 4) Galutinis rezultatas (kaip pasikeitė mokinių mokymasis ir rezultatai?). Svarbi turi būti bendruomenės nuostata, kad veiklos rezultatų įsivertinimas – tai periodiškas, tęstinis procesas, tarpinis veiklų ir rezultatų kokybės vertinimas, kurio metu nustatoma, ar gauti duomenys, (rodikliai) rodo, kad bus (yra) pasiekti laukiami galutiniai rezultatai.

IV. VERTINAMŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Vertinimo sritis: LYDERYSTĖ IR VADYBA

Vertinimo lygis – 3.

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, 3 lygis	2021-2023 metų strateginis planas, metiniai veiklos planai rengiami pagrindinius klausimus aptarus su mokytojais, mokiniais ir jų tėvais. <ul style="list-style-type: none"> ● Mokykla strateginiame plane nurodė, kad rengiant planą „<i>buvo laikomasi bendravimo, bendradarbiavimo bei viešumo principo, atsižvelgta į gimnazijos vykdomą veiklą, socialinės aplinkos ypatumus, gimnazijos bendruomenės narių poreikius, pasiūlymus, turimus išteklius</i>“. Konkretizuojant į planą buvo įtraukti gimnazijos vadovai ir mokytojai, mokinių tėvai ir mokiniai.

- Mokyklos įsivertinimo grupė nurodė, kad kuriant įvairius mokyklos veiklos planus įsitraukia visi mokytojai. Anot pokalbio su mokytojais, „Metodinės grupės planas kuriamas ieškant sąsajų, toliau siekiama kvalifikacijos tobulinimo, nepametamos įsivertinimo metu išryškintos spragos. Išsigrūdinamos vertybės, kas tobulintina, kas aktualu. Prisiimama atsakomybė už planų įgyvendinimo sėkmes ir nesėkmes“.

- Mokinių savivaldos nariai nurodė, kad mokiniai taip pat dalyvauja planuojant mokyklos veiklą. Mokiniai ne tik turi galimybę išsakyti savo nuomonę konkrečiais klausimais, bet ir teikti siūlymus, patys rengia mokinių savivaldos veiklos planus.

- NŠA tyrimo duomenimis, 82,6 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų ir 82,7 proc. 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų pritaria teiginiui „Tėvai yra įtraukti į mokyklos gyvenimą“ (2–4 kl. mokinių tėvai: „tikrai taip“ – 43,5 proc., „lyg ir taip“ – 39,1 proc.; 5–8 ir I–IV kl. mokinių tėvų: „tikrai taip“ – 44,8 proc., „lyg ir taip“ – 37,9 proc.).

Mokyklos vizija orientuota į „mokykla visiems“ nuostatas, dalis šių nuostatų atspindi mokyklos planuose, veikloje ir jos vertinime.

- Mokyklos 2021–2023 metų strateginiame plane nurodyta, kad mokyklos vizija „moderni, nuolat besimokanti, vertybes puoselėjanti mokykla, teikianti kokybišką ugdymą įvairių gebėjimų mokiniams, sudaranti sąlygas įvairiapusei asmenybės brandai“. Vizija orientuota į tai, kad ji skirta visiems.

- NŠA tyrimo duomenimis, 98,8 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų ir 97,6 proc. 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų pritaria teiginiui „Į mokyklą priimamas kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo jo gebėjimų, tėvų socialinio statuso, negalių ar sutrikimų“ (2–4 kl. mokinių tėvai: „tikrai taip“ – 66,7 proc., „lyg ir taip“ – 32,1 proc.; 5–8 ir I–IV kl. mokinių tėvai: „tikrai taip“ – 81,3 proc., „lyg ir taip“ – 16,3 proc.); 90,4 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų ir 91,3 proc. 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų pritaria teiginiui „Mokykla moko suprasti ir priimti vaikus iš šeimų, kurios gyvena kitaip, nei mes (kito socialinio statuso, tikėjimo, rasės ir kt.)“ (2–4 kl. mokinių tėvai: „tikrai taip“ – 47,9 proc., „lyg ir taip“ – 42,5 proc.; 5–8 ir I–IV kl. mokinių tėvai: „tikrai taip“ – 49 proc., „lyg ir taip“ – 42,3 proc.).

- NŠA tyrimo duomenimis, 74,1 proc. gimnazijos mokytojų nesutinka su teiginiu „Mūsų mokykla siekia atsirinkti geriausius mokinius“ (64,7 proc. mokytojų atsakė „tikrai ne“, 9,4 proc. – „lyg ir ne“) ir 85,9 proc. gimnazijos mokytojų nesutinka su teiginiu „Mokykloje įprasta formuoti klases pagal mokinių gebėjimus“ (62,4 proc. mokytojų atsakė „tikrai ne“, 23,5 proc. – „lyg ir ne“); 88,2 proc. gimnazijos mokytojų sutinka su teiginiu „Mūsų mokykloje SUP turintys mokiniai aktyviai įsitraukia į užklasines veiklas“ (50,6 proc. mokytojų atsakė „tikrai taip“, 37,6 proc. – „lyg ir taip“).

- Pokalbyje direktoriaus pavaduotojai ugdymui nurodė, kad „Visose klasėse yra SUP turinčių vaikų, bet vyresnių klasių mokiniai mokytojo padėjėjo gėdijasi, ignoruoja siūlomą pagalbą“.

Dauguma mokyklos veiklos tobulinimo sprendimų priimami vadovaujantis įsivertinimo rezultatais ir bendromis diskusijomis.

- Mokykloje kasmet vykdomas mokyklos veiklos kokybės įsivertinimas. Jo rezultatais remiamasi numatant mokyklos metinius prioritetus, rengiant mokyklos metinius veiklos planus, metodinės tarybos ir metodinių grupių planus, mėnesio veiklos planus. Vis dėlto pasirinktos veiklos ar programos ne

visada leidžia pasiekti norimą rezultatą. Tiek mokyklos pirminėje informacijoje (toliau – MPI), tiek pokalbyje su direktoriaus pavaduotojais ugdymui išryškėjo, kad mokyklai sunkiai sekasi tobulėti diferencijuojant ir individualizuojant ugdymą, kadangi per porą metų pastebimų rezultatų nebuvo pasiekta, mokyklos mokytojai dar susiduria su iššūkiais pamokose naudodami informacines komunikacines technologijas (toliau – IKT) ir mobiliąsias programėles.

- Mokyklos strateginio plano ir veiklos planų įgyvendinimas aptariamas vadovų, gimnazijos taryboje, metodinėje taryboje. Mokytojai savo veiklą įsivertina metiniame pokalbyje, kuris organizuojamas metodinėse grupėse, ir numato tolimesnę savo veiklos tobulinimo kryptį.

- Dauguma mokyklos dokumentų parengti remiantis švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos bei mokyklos įsivertinimo grupės pateiktais duomenimis, atsižvelgiant į nacionalinius ir tarptautinius mokinių pasiekimų tyrimų bei į pavienių mokykloje atliekamų tyrimų ar apklausų duomenis.

Mokyklos veiklai užtikrinti didelę reikšmę turi optimalus žmogiškųjų ir materialiuųjų resursų paskirstymas.

- Mokykla renovuota, dauguma joje esančių erdvių pritaikytos įvairių poreikių mokiniams: judėjimo negalią turintiems mokiniams (įrengti liftai, pandusai, tualetai, erdvūs ir platūs koridoriai), silpnaregiams (aiškiais ir kontrastuojančios kabinetų pavadinimų iškabos), relaksacijos kambarys mokiniams, kuriems būtina nusiraminti po emocijų išgyvenimo.

- Dauguma mokyklos kabinetų aprūpinti IKT. Šiuose kabinetuose mokomoji medžiaga mokiniams gali būti demonstruojama per projektorius, išmaniąją lentą arba plačiaekranį televizorių; daugumoje kabinetų įrengtos garso sistemos. Dalis kabinetų pritaikyti nuotolinėms ir / ar hibridinėms pamokoms vesti.

- Apibendrinti pamokų stebėjimo duomenys rodo, kad iš 117 pamokų ugdymosi aplinkos vertinamos taip: 15,4 proc. „labai gerai“, 38,5 proc. „gerai“, 40,1 proc. „patenkinamai“ ir 6,0 proc. „prastai“. Bendras stebėtų ugdymosi aplinkų pamokų vertinimas yra 2,61 (žr. lentelė Nr. 1).

- Stebėtų pamokų protokolų analizė rodo, kad 42 jų buvo stebėtas optimalus išteklių pasiskirstymas: 30 pamokų vertintas kaip stiprusis pamokos aspektas ir 12 kaip tobulintinas pamokos elementas. 48 proc. stebėtų pamokų IKT naudojamos vaizdumui, mokomosios medžiagos demonstravimui, užduočių mokiniams pristatymui, dalyje pamokų naudotos mobiliosios aplikacijos.

- NŠA tyrimo duomenimis. 85,9 proc. I–V klasių mokiniai sutinka su teiginiu „Mokykloje yra jaukių ir patogių vietų prisėsti, pabūti“ (56,8 proc. mokinių atsakė „tikrai taip“, 29,1 proc. – „lyg ir taip“). 33,3 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų ir 44,8 proc. 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų visiškai sutinka (atsakė „tikrai taip“) su teiginiu „Mūsų mokykloje yra didelė būrelių / neformalaus ugdymo veiklų pasiūla“.

Apibendrinant galime teigti, kad mokyklos vizija yra reali mokyklos veiklos perspektyva, priimtina daugumai mokyklos bendruomenės narių. Išanalizavus strateginius dokumentus ir po pokalbių su bendruomenės nariais galima teigti, kad mokykla yra siekianti per savo veiklą įgyvendinti „mokyklos visiems“ nuostatą, kuri matoma iš to, kaip optimaliai mokykla paskirsto išteklius, ypač materialiuosius, kaip į bendrus susitarimus yra įtraukiami mokyklos mokytojai, mokiniai ir mokinių tėvai, kokiais būdais mokykla analizuoja mokyklos bendruomenės kontekstą ir diskutuoja apie veiklos, skirtos įvairių gebėjimų ir sociokultūrinės aplinkos mokiniams, formas.

1.2. Lyderystė, 3 lygis	<p>Gimnazijos vadovai telkia mokyklos bendruomenę įtraukiojo ugdymo pokyčiams, palaiko pedagogų šios srities profesinį tobulėjimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gimnazijoje rūpinamasi profesiniu mokytojų tobulėjimu. Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo informacijoje rašoma, jog ugdymo(si) veiklų organizavimas kiekvienam pagal jo gebėjimus ir poreikius yra tobulintinas veiklos aspektas, nors pedagoginiai darbuotojai seminaruose stengėsi įgyti reikiamas kompetencijas. • Mokyklos vadovai inicijuoja diskusijas apie mokinių mokymosi sėkmes ir problemas, padeda mokytojams ieškoti sprendimų būdų. Inicijuotas projektas „Mokinys mokiniui“, gabių mokinių identifikavimo tyrimas, numatyti trišaliai pokalbiai su mokiniais ir jų tėvais, pradėtas diegti mokytojų kolegialaus bendradarbiavimo modelis, organizuojami koncentriniai pasitarimai dėl tikslingos mokymosi pagalbos teikimo. • Tinkamas dėmesys gimnazijoje skiriama pokyčiams įgyvendinti. Gimnazijoje tikslingai kuriama ir panaudojama IKT bazė, mokytojai ir mokiniai naudoja skaitmenines mokymosi aplinkas „Eduten Playground“, „Eduka klasė“. <p>Per išsipareigojimus ir susitarimus mokykla stengiasi kurti įtraukiojo ugdymo kultūrą ir praktiką įvairiose mokyklos aplinkose.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai įgyvendinti. Siekiant mokyklos pažangos, inicijuotas individualios mokinių pažangos stebėjimo, fiksavimo, analizavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos sukūrimas ir įveiklinimas. Sukurta ugdymo proceso nuotoliniu būdu organizavimo tvarka. Atnaujinamos ir turtinamos ugdymosi ir poilsio erdvės mokiniams ir mokytojams, racionaliau paskirstytos mokymosi erdvės priešmokyklinio ugdymo grupes ir 1–4 klasių mokinius perkėlus į kitas patalpas. • Mokykloje patikima lyderiais kaip partneriais, pagalbininkais ir patarėjais. NŠA tyrimo duomenimis teiginiui „<i>Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokiniais</i>“ atsakymui „<i>Tikrai taip</i>“ pritaria 82 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų. Mokslininkai įvardijo tai kaip santykinai stipriausią mokyklos aspektą įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Mokyklos vadovai kasdieniu elgesiu demonstruoja sutartas mokyklos vertybes ir socialinius emocinius gebėjimus. Vizito gimnazijoje metu iš pokalbių su bendruomenės atstovais paaiškėjo, jog demokratiški vadovai skatina lyderystę, turi palaikymą iš tėvų atstovų, mokinių savivaldos ir daugumos mokytojų, dalyvaujančių įvairių veiklos grupių darbe. <p>Apibendrinant galime teigti, kad mokykloje skatinama lyderystė ir dauguma pripažįsta formalius gimnazijos lyderius. Gimnazijoje priimami vadybiniai sprendimai svarbūs mokyklos ateities siekiams suvienyti bendruomenę ir kryptingai veikti. Vadovai gerbia mokinius, mokytojus ir kitus mokyklos darbuotojus, yra tolerantiški. Tai yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.</p>
1.3. Mokyklos savivalda, 3 lygis	<p>Mokyklos savivalda įtraukiojo ugdymo kontekste yra paveiki.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos valdymo procese atstovaujami visų mokyklos bendruomenės narių interesai. Gimnazijoje vyrauja diskusijų ir tarimosi kultūra. NŠA tyrimo duomenimis teiginiui „<i>Mūsų mokykloje atsižvelgiama į visų mokinių nuomonę ir siūlomas idėjas</i>“ atsakymui „<i>Tikrai taip</i>“ pritaria 62 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų. Mokslininkai įvardijo tai kaip santykinai stipriausią mokyklos aspektą įtraukiojo ugdymo požiūriu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dauguma mokyklos savivaldos institucijų gimnazijoje funkcionuoja kaip realiai veikiančios, savarankiškai priimančios sprendimus. Gimnazijos taryba teikia idėjas, dažnai išreiškia savo poziciją. Iš pokalbių paaiškėjo, kad tėvų savivaldoje norėtų aktyviau dalyvauti ir SUP turinčių mokinių tėvų atstovai. • Mokinių savivaldai vadovauja prezidentas, pagalbą teikia koncentruoti seniūnai ir jų pavaduotojai. Į savivaldą mokiniai renkami siūlant kandidatus ir už juos balsuojant. Rinkimai vyksta kas dveji metai. Pokalbyje gimnazijos mokiniai sakė, kad jaučiasi esą bendruomenės nariai, dalis noriai dalijosi mintimis apie savo siūlytas ir įgyvendintas idėjas. • Pripažįstama požiūrių ir nuomonių įvairovė, palaikoma diskusija, gerbiama kiekvieno nuomonė. Pokalbiuose su direktore, direktorės pavaduotojais ugdymui, VGK išsiaiškinta, jog mokykloje skiriamas dėmesys ir priimami sprendimai dėl įtraukčių veiklų visiems vaikams. <p>Dauguma gimnazijos savivaldos priimamų sprendimų daro įtaką mokyklos kaitai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gimnazijos savivaldos strateginiai ir kasdienės veiklos gerinimo siūlymai dažniausiai argumentuoti. Savivaldos institucijų įvairovė, jų kompetencijos ir sudarymo principai įteisinti gimnazijos nuostatuose, tariamasi dėl įvairesnių savivaldos institucijų organizavimo formų. • Strateginiame plane numatomos galimybės dalyvauti investiciniuose Europos Sąjungos ir šalies švietimo projektuose, kurie įgalina edukacinių erdvių kūrimą, pamokų organizavimą netradicinėse erdvėse, socialinių partnerių paiešką ir bendradarbiavimą įgyvendinant ugdymą be sienų, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą nuotoliniu būdu, mokinių sveikos gyvensenos skatinimą, patrauklesnio ugdymo turinio atsirinkimą, įtraukiojo mokymo organizavimą. • Mokyklos savivaldos atstovai susitikimų metu kalbėjo, kad vadovai palankiai žiūri į teikiamas iniciatyvas, stengiasi padėti jas įgyvendinti, pateikia konkrečių pavyzdžių. <p>Apibendrinant galime teigti, kad mokykloje yra pakankamai tariamasi, kaip priimti sprendimus, svarbius tiek mokyklos ateities siekiams, tiek kasdieniam gyvenimui. Mokykloje planuojami sprendimai dėl įtraukčių veiklų visiems mokiniams. Tai yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.</p>
1.4. Veikimas kartu, 2 lygis	<p>Po įvykusių struktūrinių mokyklos pokyčių, gimnazijoje vyksta mokyklos bendruomenės kolegialumo ir bendradarbiavimo kultūros diegimo kaita, tik dalis pedagogų siekia bendrų tikslų, komandinis darbas orientuotas į individualių tikslų siekimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vienas strateginių gimnazijos tikslų – „<i>bendravimo ir bendradarbiavimo kultūros stiprinimas</i>“ orientuotas į socialinių ryšių stiprinimą bendruomenėje, savanorystės veiklų plėtotę, dalyvavimą projektinėse veiklose, pedagogų kolegialaus grįžtamojo ryšio modelio įgyvendinimą. Šiam tikslui įgyvendinti numatytos ir įgyvendinamos veiklos nėra išskirtinės, bet gerai suprantamos kiekvienam bendruomenės nariui. • Gimnazijoje yra bendri susitarimai dėl mokinių pažangos ir pasiekimų stebėjimo, analizavimo ir aptarimo su mokiniais, jų tėvais. Siekiant procesą vykdyti gerai, dviems mokytojams priskirta pasiekimų gerinimo koordinatoriaus funkcija, kuri sujungia mokytojų, tėvų ir mokinių bendradarbiavimą.

	<ul style="list-style-type: none"> • SUP turinčių mokinių pasiekimų ir pažangos stebėseną neišskirtinė, atskirų susitarimų dėl jų stebėsenos nefiksuota. • NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „<i>Mūsų mokykloje mokytojams dažnai trūksta laiko bendradarbiavimui</i>“ pritaria 42,7 proc. (atsakyta „tikrai taip“ – 11,2 proc., „lyg ir taip“ – 31,5 proc.) mokytojų, kas rodo, jog beveik pusė pedagogų pripažįsta skiriantys per mažai laiko bendradarbiavimui. Kolegialus mokymasis ir patirties sklaida gimnazijoje nesistemiška, paremta atskirų pedagogų iniciatyvomis. • Pokalbyje su mokytojais paaiškėjo, kad kolegialus mokymasis buvo bandytas, tik dalis mokytojų vertino šią praktiką kaip įdomią ir naudingą. Mokytojai, vadovai teigė, jog tai nėra visiems priimtina veikla gimnazijos pedagogų bendruomenėje. • NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „<i>Kitų kolegų nuomonė apie mano darbą man yra mažai naudinga</i>“ apklausoje išsakė 17,2 proc. pedagogų, kas rodo dalies bendruomenės narių patenkinamą požiūrį į bendradarbiavimą. 54 proc. atsakusių į šį klausimą mato prasmę dirbti kolegialiai, dalykiškai bendrauti, teikti savitarpio pagalbą. • Mokytojų metodinėse grupėse aptariami pamokų organizavimo klausimai, teikia siūlymai planavimo dokumentų rengimo grupėms, svarstomi kvalifikacijos tobulinimo prioritetai. • Kiekvienais metais keliami kvalifikacijos tobulinimo tikslai svarstomi metodinėse grupėse: skaitmeninių kompetencijų tobulinimas, įtraukiojo mokymo organizavimas, emocinės būsenos gerinimas. Iš mokyklos dokumentų ir pokalbių matyti, kad pedagogų bendruomenėje dažniausiai organizuojami visuotiniai teoriniai seminarai, paskaitos arba mokytojai renka individualius kvalifikacijos tobulinimo renginius. • Klasių vadovų metodinės grupės pasiūlymu inicijuotas projektas „Metų klasė“, kur esminis klasės nugalėtojos atrankos kriterijus – individuali kiekvieno mokinio pažanga klasėje. Apibendrinant galime teigti, kad gimnazijoje neišnaudotos sąlygos profesiniam pedagogų bendradarbiavimui, nėra sistemingo kolegų pamokų stebėjimo, gerosios patirties sklaidos. Šios veiklos numatytos gimnazijos planavimo dokumentuose, todėl tikėtina, kad tam bus skirtas tinkamas dėmesys ir stiprės kolegialus bendravimas.
1.5. Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais, 3 lygis	<p>Gimnazijoje veikia tėvų informavimo ir švietimo tvarka, tenkinanti daugumos tėvų poreikius.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš pokalbių su gimnazijos tarybos nariais, tėvų atstovais ir mokyklos dokumentų analizės galime teigti, kad mokytojai, ypač klasėse vadovai, domisi tėvų galimybėmis padėti vaikams augti ir siūlo tėvams tinkamas pagalbos ir bendradarbiavimo formas. Apie mokinių mokymosi pasiekimus tėvai informuojami tėvų susirinkimų, individualių pokalbių, susitikimų metu. Informacija apie vaiko pasiekimus reguliariai teikiama mokinių sąsiuvinuose, pratybų sąsiuvinuose. Klasių vadovai ne rečiau kaip du kartus per mokslo metus organizuoja tėvų susirinkimus, esant reikalui, kviečia į juos dalykų mokytojus ir informuoja apie mokinių pasiekimus ir daromą pažangą, kartu su tėvais aptaria, kokių priemonių imtis, siekiant geresnių mokinių pasiekimų ir pažangos. Pasibaigus I pusmečiui organizuojami individualūs trišaliai pokalbiai mokinys-tėvai-klasės vadovas. Pokalbio metu apžvelgiami mokinio individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo lapai, kartu su tėvais ir mokiniu

	<p>aptariami jų įsipareigojimai, priimami susitarimai, numatomos bendradarbiavimo su pagalbos mokiniui specialistais galimybės.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jau trejetą metų gimnazijoje įsteigta pasiekimų gerinimo koordinatoriaus pareigybė. Šis specialistas stebi mokinių pasiekimus ir nuolat pagal poreikį palaiko ryšius su mokiniais, mokytojais ir tėvais. Pokalbio su mokytojais metu buvo išsakyta mintis, kad šio specialisto pagalba ypač svarbi bendradarbiaujant su SUP turinčių mokinių tėvais. • Gimnazija pasirengusi „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą“. Vienas šio dokumentų skyrių – „Informavimas“, kuriame aiškiai ir nuosekliai išdėstyta tėvų informavimo tvarka. Pokalbyje su metodinės tarybos nariais buvo teigta, kad mokytojams šis dokumentas yra svarbus ir juo vadovaujamosi. • VGK nariai teigė, kad kilus problemų dėl rūkymo, vagysčių ar kt., reaguojama greitai, „čia ir dabar: įtraukiami tėvai, kreipiamasi į atitinkamas institucijas dėl pagalbos, vykdoma prevencija. Dėl geresnio rezultato bendradarbiaujama ir su kitomis įstaigomis, pvz., seniūnija. <p>Tėvų į(si)traukimas į mokyklos gyvenimą, įvairių ugdymosi formų išnaudojimas yra geras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokalbių metu ir gimnazijos vadovai, ir mokytojai labai džiaugėsi gimnazijos tarybos veikla. Šiai institucijai vadovauja iniciatyvi mama. Į šią instituciją išrinkti tėvai yra labai aktyvūs, teikia siūlymų gimnazijos vadovams ir prisideda prie tų siūlymų įgyvendinimo. Gimnazijos tinklapyje ši institucija yra įsteigusi specialų skyrelį, kur prašoma teikti pasiūlymus, pastebėjimus, klausti. • Mokyklos dokumentuose fiksuota, kad mokinių tėvai dalyvauja gimnazijos renginiuose, įsitraukia į mokyklos gyvenimą, t. y. į įvairias veiklas, projektus, veda pamokas, tvarko aplinką. Pokalbių su gimnazijos vadovais, mokytojais metu buvo išreikštas noras, kad dalis mokinių tėvų galėtų tai daryti aktyviau ir dažniau. • Mokymosi sunkumai, pasiekimai, pažangos gerinimo klausimai aptariami su mokinių tėvais mokytojų ar tėvų iniciatyva. Esant poreikiui, inicijuojami susitikimai su mokinio tėvais, į kuriuos kviečiami švietimo pagalbos specialistai. <p>Apibendrinant galime teigti, kad gimnazijoje turima tėvų informavimo ir švietimo tvarka veikia tinkamai, įvairiais būdais vyksta paveikus tarpusavio bendradarbiavimas. Dauguma tėvų aktyviai dalyvauja savo vaikų ugdyme, tariasi, siūlo idėjų, tačiau dalies tėvų į(si)traukimas į mokyklos gyvenimą galėtų būti aktyvesnis. Mokytojai norėtų, kad daugiau ir aktyviau tėvai įsitrauktų į neformalius susitikimus ar popamokines veiklas.</p>
1.6. Mokyklos tinklaveika, 3 lygis	<p>Gimnazija pakankamai atvira, bendradarbiaujanti ir puoselėjanti ryšius su socialiniais partneriais, padedančiais užtikrinti sėkmingą įtrauktį.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NŠA tyrimo duomenimis, pusė dalyvavusių pedagogų teigia, kad vietos bendruomenė yra aktyvi mokyklos gyvenime, o iš savivaldybės visada sulaukia palaikymo ir pagalbos. Mokykloje įprasta, kad pamokose dalyvauja įdomūs mokslo žmonės. Taip pat mokykloje įprasta vesti pamokas bibliotekoje, gamtoje, muziejuje, įmonėse. O tai yra santykinai stipriausi mokyklos veiklos aspektai. • Gimnazijoje organizuojamos gamtosauginio-ekologinio ugdymo veiklos, plėtojančios bendradarbiavimą su klubu „Žuvėdra“. Inicijuojamos projektinės

	<p>veiklos „Mokinys mokiniui“, „Naktis gimnazijoje“, Laisvės TV, „Kartu“, į kurias gali įsitraukti dauguma gimnazijos bendruomenės narių.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palaikomi ryšiai su mokyklos absolventais, žymiais kraštiečiais. Informacija apie būsimus ar įvykusius renginius, projektus ir veiklas skelbiama mokyklos interneto svetainėje, „Facebook“ paskyroje. <p>Prasmingas gimnazijos bendravimas su socialiniais partneriais padeda kurti įtraukias mokymo(si) sąlygas ir aplinką.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susitikimo metu gimnazijos mokinių savivaldos atstovai įvardijo veiklas, kuriose mato prasmę ir galimybę tobulėti: bendruomenės parama ir dalyvavimas gyvūnų prieglaudos organizuojamose akcijose, konsultavimo projektas, buvusių gimnazijos mokinių susitikimai, įžymių kraštiečių sėkmės istorijos. Visa tai įgalina veikti, drąsina įgūdžių stokojančius mokinius. • Partnerystės yra kruopščiai planuojamos, siekiama perspektyvos. Sujungus mokyklas ir atsiradus socialinių įgūdžių klasei, išryškėjo integracijos poreikis bei tarpkultūrinis aspektas. Stengiamasi išvengti atskirties, kad visi turėtų vienodas galimybes. Nuo 2017 m. gimnazijoje vykdoma nacionalinė Olweus patyčių ir smurto prevencijos programa, kurios sėkmei reikia aukšto lygio bendradarbiavimo. • Periodiškai vertinama tinklaveikos nauda ir sąnaudos. Inicijuojant projektus, išskyla resursų poreikis. Aktyviai ieškoma norinčių ir galinčių paremti tiek materialiai, tiek dalyvavimu veiklose. Mokinių savivaldos iniciatyva sėkmingai vykdomas projektas „Naktis gimnazijoje“, poilsio zonose nupirkti sėdmaišiai, įrengtas mokinių tarybos kambarėlis, pasirūpinama apdovanojimų prizais. <p>Apibendrinant galime teigti, kad partnerystės praturtina mokinių formalųjį ir neformalųjį švietimą, skatina mokinių savirealizaciją, ugdo bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius. Pokalbiuose su gimnazijos bendruomene džiaugtasi glaudžiais bendradarbiavimo ryšiais su partneriais ir institucijomis. Tai yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.</p>
1.7. Kompetencija, 2 lygis	<p>Mokytojai išmano savo ugdymo sritį ir mokomuosius dalykus, dauguma domisi ir seka naujoves, tačiau taikyti ugdymo strategijas, kai visi įtraukiami į skirtingas pasiūlytas veiklas, pavyksta tik daliai mokytojų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NŠA tyrimo duomenimis, 78,1 proc. 5–8 klasių mokinių ir 78,3 proc. I–IV klasių mokinių pritaria teiginiui „Mokyklos mokytojai ir kiti darbuotojai yra labai draugiški“ (5–8 klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 42,1 proc., „lyg ir taip“ – 36 proc.; I–IV klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 49 proc., „lyg ir taip“ – 29,3 proc.); 69,1 proc. 5–8 klasių mokinių ir 72,9 proc. I–IV klasių mokinių pritaria teiginiui „Mokytojai įdėmiai išklauso mano siūlomas idėjas“ (5–8 klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 43,8 proc., „lyg ir taip“ – 25,3 proc.; I–IV klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 45 proc., „lyg ir taip“ – 27,9 proc.); 83,7 proc. 5–8 klasių mokinių ir 81,1 proc. I–IV klasių mokinių pritaria teiginiui „Mano mokytojai man visada padeda“ (5–8 klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 48,1 proc., „lyg ir taip“ – 35,6 proc.; I–IV klasių mokiniai: „tikrai taip“ – 56,6 proc., „lyg ir taip“ – 24,5 proc.). • MPI teigiama, kad 2021 m. mokytojai kryptingai tobulino kompetencijas, susijusias su mokinių ugdymo diferencijavimu, personalizavimu ir individualizavimu. „90 proc. pedagogų tobulino kvalifikaciją ilgalaikės programos „Įtraukusis ugdymas“ I modulio mokymuose „Įtraukiojo ugdymo raiška“. „45 proc. pedagogų dalyvavo baigiamoje „Lyderių laiko 3“ konferencijoje „Mokyklų metodinės veiklos diegiant savivaldų mokymąsi,

	<p><i>patirtis, problemos, perspektyvos</i>“. „50 proc. pedagogų <...> ilgalaikėje kvalifikacijos tobulinimo programoje „Socialinė ir emocinė vaiko gerovė klaseje“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš pokalbio su mokinių savivaldos nariais galime teigti, kad daliai mokytojų sunku pamokose taikyti IKT, kai kurių mokytojų pamokos prailgsta, mokiniai ne visada žino, „iš kur koks pažymys atsiranda, neaiškus kaupimas“, pamokos uždavinius beveik visada formuluoja mokytojai, į uždavinių formulavimą neįtraukiami mokiniai. • Pamokų stebėjimo duomenimis (žr. lentelė Nr. 7), 60,7 proc. pamokų veda tradiciniu būdu (bendras vertinimo vidurkis – 2,09); 31,6 proc. buvo bandoma dirbti šiuolaikiškai (bendras vertinimo vidurkis – 2,82) ir 7,79 proc. pamokų buvo šiuolaikiškos (bendras vertinimo vidurkis –3,42). Šie duomenys rodo, kad gimnazijoje yra mažai mokytojų, kurie pamokose moko šiuolaikiškai, įdomiai bei veiksmingai. • Pamokų stebėjimo duomenimis (žr. lentelė Nr. 2), vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi vertinamas taip: 12,0 proc. „labai gerai“, 35,0 proc. „gerai“, 45,3 proc. „patenkinamai“ ir 7,7 proc. „prastai“. • NŠA tyrimo duomenimis, 27,1 proc. 5–8 klasių mokinių nepritaria teiginiui „Kai man negera, esu nusiminęs / usi, mokykloje sulaukiu suaugusiųjų paramos“ (15,3 proc. atsakė „tikrai ne“, 11,8 proc. – „lyg ir ne“). 40 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų pritaria teiginiui „Mano vaikas pastebi, kad mokytojai turi savo „numylėtinius““ (28 proc. atsakė „tikrai taip“, 12 proc. „lyg ir taip“), 53,2 proc. 5–8 klasių mokinių tėvų taip pat pritaria tam pačiam teiginiui (32,7 proc. atsakė „tikrai taip“, 20,5 proc. „lyg ir taip“). Tai rodo, kad mokiniams trūksta mokytojų emocinės paramos, o mokinių tėvams bendražmogiškų santykių. <p>Apibendrinant galime teigti, kad mokykloje daugumą sudaro mokytojai metodininkai, visi mokyklos mokytojai tikslingai tobulina savo kompetencijas dėl kiekvieno mokinio pažangos ūgties, tačiau daugumoje (daugiau nei 60 proc.) stebėtų pamokų dominavo tradicinė mokymo paradigma, o šių stebėtų pamokų vertinimo vidurkis tik šiek tiek viršijo 2 lygį.</p>
1.8. Nuolatinis profesinis tobulėjimas, 2 lygis	<p>Mokytojų tobulėjimas paremtas nuostata kuo geriau atlikti savo darbą ir siekti nuolatinio tobulėjimo. Tą patvirtina toliau pateikiami duomenys.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planavimo dokumentuose nurodoma, kad mokyklos metinis prioritetas yra užtikrinti mokinių ugdymo individualizavimą, diferencijavimą ir suasmeninimą, o MPI nurodoma, kad daugiausiai dėmesio skiriama bendravimui ir bendradarbiavimui su mokinių tėvais, individualios pažangos stebėjimui ir fiksavimui, mokytojų kolegialiam bendradarbiavimui siekiant pamokos kokybės, STEAM ugdymo stiprinimui, gabių ir talentingų mokinių pažinimui ir ugdymo tvarkos kūrimui, ugdymo proceso įvairinimui, bendruomenę telkiančių veiklų organizavimui. Toks platus spektras rodo, kad gimnazijos dėmesys apima daug sričių, todėl mažai dėmesio skiriama svarbiausiems suplanuotiems prioritetams. Pokalbyje gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo grupės nariai nurodė, kad „pastaruoju metu aktualiomis sritimis vis dar tebėra ugdymo diferencijavimas ir individualizavimas <...> Diferencijavimas, personalizavimas rodo vaikų motyvacijos pažangą. Tai dar tik mažas žingsnelis į priekį, bet pokytis jau vyksta“. • Pokalbiuose mokinių savivaldos nariai nurodė, kad mokytojai pamokose galėtų daugiau dėmesio skirti gabiems mokiniams, pamokose ugdymas būtų

	<p>labiau diferencijuojamas. Anot mokinių, mokytojai galėtų labiau tobulinti savo profesines kompetencijas, pamokose aktyviau taikyti inovatyvius mokymo metodus ir skaitmeninius įrankius.</p> <p>Mokytojų kompetencijų tobulinimas iš dalies organizuojamas, pasinaudojant įvairiomis galimybėmis ir būdais. Tą patvirtina toliau pateikiami duomenys.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MPI teigiama, kad 2020 m. mokytojai kryptingai tobulino skaitmenines kompetencijas, dalyvavo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programoje „Skaitmeninių mokytojo kompetencijų tobulinimas naudojant Google Education įrankius“. 2021 m. mokytojai kryptingai tobulino kompetencijas, susijusias su mokinių ugdymo diferencijavimu, personalizavimu ir individualizavimu. • Pokalbyje metodinės tarybos nariai nurodė, kad nors ir yra mokytojų kolegialaus mokymosi užuomazgų, siekiant mokytojų profesinio tobulėjimo, bendradarbiavimo galėtų būti daugiau, į kolegialaus mokymosi veiklą galėtų įsitraukti visi gimnazijos mokytojai. • Direktorius pavaduotojos ugdymui teigė, kad mokykloje „<i>nėra bendro sutarimo <...> dėl pamokų stebėjimo</i>“. Direktorius pavaduotojai ugdymui mokytojų pamokose lankosi „<i>pagal poreikį, jeigu kas nors negerai, pvz., mokinio elgesys netinkamas</i>“. Direktorius pavaduotojai ugdymui patvirtina, kad „<i>pamokų stebėjimas nėra tradicija</i>“. Dažniausiai ugdymas pamokoje stebimas tik epizodiškai. • Pokalbio metu direktoriaus pavaduotojai ugdymui nurodė, kad dėl mokytojų profesinio tobulėjimo tariamasi metodinėje taryboje, kurioje labiausiai išsiskiria menų ir technologijų metodinė grupė. Dalis gimnazijos mokytojų nacionaliniu lygmeniu dalyvauja projekte, skirtame kitakalbiams, mokykloje organizuojamuose mokymuose, užsiėmimuose, skirtuose atpažinti gabius vaikus. Gimnazijos direktorė nurodė, kad „<i>mokykla pasiruošusi dirbti su visais, bet mokytojams reikia daug pagalbos, paramos</i>“. Direktorės manymu, „<i>svarbiausia, orientuotis į asmeninę vaiko pažangą, į jo norą eiti į mokyklą, motyvaciją mokyti</i>“. <p>Apibendrinant galime teigti, kad mokytojai ir mokyklos vadovai naudojami įvairiomis galimybėmis tobulėti: dalyvauja projektuose, kvalifikacijos tobulinimo seminaruose, organizuoja įvairius mokymus mokykloje. Mokytojų vedamų pamokų kokybės stebėseną yra nepakankama ir mokykloje nepripažįstama, kaip vienas iš veiksmingesnių mokytojų mokymosi būdų. Nepakankamai pasitelkiamas ir mokytojų kolegialus mokymasis.</p>
<p>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnazijos vizija grindžiama bendrai apmąstytu vadovų, mokytojų, mokinių ir tėvų sutarimu. • Mokyklos veiklai užtikrinti didelę reikšmę turi materialiniai mokyklos ištekliai ir jų panaudojimas. • Gimnazijos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai ir veiklos planams įgyvendinti. • Mokyklos savivalda – realiai veikianti institucija, kuri atstovauja daugumos mokyklos bendruomenės narių interesams. • Gimnazija palaiko ilgalaikius bendradarbiavimo ryšius ir įgyvendina ugdomąsias veiklas su įvairiais socialiniais partneriais.
<p>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<p>Vertintojų nuomone keliems šios srities aspektams teikiamos gimnazijai ir mokyklos savininkei rekomendacijos, tačiau šios veiklos neišskiriamos kaip tobulintinos, atsižvelgiant į nagrinėjamus teminio vertinimo klausimus.</p>

<p>Vertinamos srities rekomendacijos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kad mokykla būtų dar įtraukesnė, reikalingas didesnis kryptingumas ir ambicingesni sprendimai, orientuoti į visų mokinių įtrauktį pamokose • Gimnazijos vadovams didesnę dėmesį skirti įvairesnių mokytojų metinės veiklos refleksijos, įsivertinimo ir ugdomųjų pokalbių organizavimo formų paieškai. • Ieškoti būdų ir formų, kad tėvai daugiau ir aktyviau įsitrauktų į neformalius susitikimus ar nepamokines veiklas. • Plėsti pamokų stebėsenos ir jų aptarimo modelį, skatinti pedagogus dalintis asmeninėmis sėkmės istorijomis pamokose, ypač organizuojant SUP turinčių mokinių ugdymą. • Ieškoti būdų glaudesniai pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo koncentru bendravimui, SUP turinčių mokinių ugdymosi raidos stebėsenai. • Siekiant, kad mokykloje būtų stiprinamas mokinių įtraukusis ugdymas, į savo veiklos planus įtraukti specifines veiklas ar programas, mažinančias mokinių, turinčių SUP ir iš skirtingos kalbinės aplinkos, atskirtį. • Siekiant stiprinti įtraukiojo ugdymo nuostatus ir jo praktinę raišką gimnazijoje būtina imtis prasmingos lyderystės keičiant mokytojų nuostatus į kokybišką pamoką ir įtraukųjį ugdymą pamokoje.
---	--

2. Vertinimo sritis: UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Vertinimo lygis – 2.

<p>Rodiklis, vertinimo lygis</p>	<p>Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas</p>
<p>2.1. Ugdymo(si) planavimas, 2 lygis</p>	<p>Ugdymo(si) tikslai vertinami vidutiniškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugdymo plane susitarta dėl planavimo įtraukčiai (individualaus ugdymo plano, pritaikytų ir individualizuotų programų), tikslo, numatančio galimybes kiekvienam mokiniui siekti asmeninės pažangos. • Vertinimo savaitės metu vertintojai fiksavo 15 (12,8 proc.) pamokų, kuriuose ugdymo(si) planavimas išskirtas kaip stiprusis veiklos aspektas, Mokytojo veikla planuojant ir vadovaujant kiekvieno mokinio ugdymuisi 55 (47,0 proc.) stebėtose pamokose vertinama gerai ir labai gerai (žr. lentelė Nr. 2). • Stebėtų pamokų protokoluose vertintojai fiksavo, kad 86 (73,5 proc.) stebėtų pamokų, mokytojai pasakė ir / ar paaiškino pamokos uždavinį, 6 (5,1 proc.) įtraukė mokinius 2 (1,7 proc.) kartus formulavo uždavinį kartu su mokiniais. • Išanalizavus 117 mokytojų pateiktų ugdomosios veiklos / pamokų kortelių duomenis matyti, kad 2 pamokose (1,7 proc.) planuotas siektinas rezultatas, jis lankstus ir sudaryta galimybė mokiniams pasirinkti (pvz. <i>iš pateiktų 7 užduočių, atliks pasirinktas 3-5 užduotis</i>); 39 pamokose (33,3 proc.) pateiktas intervalu (pvz. <i>išspręsti 1-3 uždavinius</i>); 27 pamokose (23,1 proc.) nusakytos veiklos (pvz. <i>įvardins pagrindines pasaulio religijas ir susipažins su jų ypatumais</i>), 12 pamokų (10,3 proc.) nebuvo planuotas konkretus siektinas rezultatas. • NŠA tyrimo duomenimis, 60,5 proc. mokytojų pritaria teiginiui „Planuodamas pamoką numatau, kaip įtraukti kiekvieną mokinį“, bet vertintojų stebėtose ir užfiksuotose pamokose mokytojas įtraukė mokinius į uždavinio formulavimą 8 (6,8 proc.) pamokose. Šiose pamokose aptartas tikslas, mokiniai aiškiai žinojo laukiamą asmeninį rezultatą. Pamokos pabaigoje mokytojai su

mokiniais įsivertindami pažangą dažniausiai nesiejo mokinio asmeninio rezultato su uždaviniu.

- Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolų duomenis, matyti, kad rodiklio „Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi“ vertinimo vidurkis – 2,51. Dažniausias vertinimas (moda) – 2 (žr. lentelė Nr. 2).

Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas patenkinamas.

- Iš MPI, pokalbių su V GK, metodinės tarybos nariais paaiškėjo, kad mokinių individualūs poreikiai atpažįstami ir pripažįstami, jų pažanga analizuojama: du kartus per mokslo metus (nuo šių mokslo metų), mokinių pasiekimai ir pažanga aptariama trišaliuose susitikimuose. Esant poreikiui, pokalbyje su SUP turinčiais mokiniais bei mokiniais, turinčiais elgesio sutrikimų, trišaliuose pasitarimuose gali dalyvauti gimnazijos švietimo pagalbos specialistas. 5–8, I–IV gimnazijos klasių mokinių pažangos ir pasiekimų aplankai yra raštinėje, sudaryta galimybė dalyko mokytojui, švietimo pagalbos specialistui susipažinti su rezultatais. Taip pat du kartus per metus yra vedami signaliniai pusmečių įvertinimai, kurie analizuojami kartu su klasės vadovu, vyresnių klasių pasiekimų pokyčius stebi pasiekimų stebėjimo koordinatorius.

- Mokyklos erdvės yra pritaikytos judėjimo negalią turintiems mokiniams, iš dalies regos sutrikimą turintiems mokiniams (laiptai su pašiurkštintomis juostomis, liftai, keltuvas, beslenksčiai koridoriai, klasės, durų ir sienų, užrašų kontrastingumas).

- 17 stebėtų pamokų (14,5 proc.) fiksuotos vienodos visiems mokiniams pateikiamos užduotys, 10 (8,6 proc.) pamokų mokytojas skyrė kitokias užduotis SUP turintiems mokiniams.

- NŠA tyrimo duomenimis teiginiui „*Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis*“ pritarė 66,3 proc. apklausoje dalyvavusių pedagoginių darbuotojų, tačiau tik 11,0 proc. 5–8 klasių mokinių ir 16,7 proc. I–IV klasių mokinių teigė, kad „*Mokytojai man dažnai leidžia pasirinkti, kokias užduotis atlikti*“.

- Pamokos stebėjimo protokoluose mokinių įvairovės pažinimas, kaip stiprusis pamokos aspektas, išskirtas 5 (4,3 proc.) kartus. Mokytojas pamokos metu rėmėsi mokinių įvairovės pažinimo ir ugdymo(si) proceso universalumo principais: turinio prieinamumo, visų dalyvavimo, ugdymo būdų bei priemonių alternatyvų numatymu.

- 24,8 proc. stebėtų pamokų buvo fiksuotos mokytojo suplanuotos veiklos, taikomi metodai, atsižvelgiant į vaikų įvairovę (diferencijuota, individualizuota), leista mokiniams klysti ir taisyti iš savo klaidų, pasiūlytos užduotys pagal mokinių galimybes, provokuojantys klausimai, kurie skatino mokinius mąstyti, patikslinantys kryptingi klausimai ir kt. NŠA tyrimo duomenimis, 31,3 proc. mokytojų teigia, kad „*Pamokoje kaip pedagoginį išteklių moku panaudoti vaikų skirtybėse (pvz., kitakalbystę, negalią)*“, bet tik 26 (22,2 proc.) stebėtose pamokose buvo fiksuotos veiklos, kurios sietos su daugumos ar visų mokinių įtraukimu į ugdymosi veiklą(as) ir orientuotos į rezultatą.

Pastoliavimas mokiniui ugdymo procese vidutiniškas.

- Stebėtų pamokų protokolų analizė parodė, kad kliūčių įveikai kai kurie pedagoginiai darbuotojai taiko įvairią paramą, kuri fiksuota 43 (36,8 proc.) pamokose, kad mokinys pasiektų numatytą tikslą: papildomas priemonės (IKT,

ilustracijas), nukreipiančius klausimus, sudaromos galimybės dirbti bendradarbiaujant porose, grupėse, kitokios užduotys. NŠA tyrimo duomenimis, 12,1 proc. 5–8 klasių ir 25,0 proc. I–IV klasių mokinių teigia, kad „*Mokydamiesi mes dažnai naudojame kompiuterius planšetes, telefonus ir kt.*“

- Pastoliavimas mokiniui ugdymo procese kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas 5 (4,3 proc.) stebėtose pamokose. Šiose pamokose fiksuota mokytojo kompetencijomis grįsta tikslinga ir savalaikė ugdymos(si) / mokymo(si) parama mokiniui kaip pastoliai. Pastoliavimas mokiniui ugdymo procese kaip tobulintinas pamokos aspektas fiksuotas 21 (17,9 proc.) pamokoje.

- Nuolat mokytojų teikiama pagalba mokiniams, kurie susiduria su mokymosi kliūtimis ir SUP turintiems mokiniams, fiksuota 28 (23,9 proc.) pamokose, mokinių teikiama pagalba kitiems mokiniams – 4 (3,4 proc.) pamokose, per mažai pagalbos – 3 (2,6 proc.) pamokose.

- NŠA tyrimo duomenimis, 50,0 proc. mokytojų teigia, kad „*Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis*“, 66,3 proc. „*Ruošdamasis pamokai numatau galimybes mokytis skirtingais būdais (žodiniu, vaizdiniu, kinesteziniu ar kt. būdu)*“, tačiau tik 11,0 proc. 5–8 klasių ir 16,7 proc. I–IV klasių mokinių teigia, kad mokytojai sudaro galimybes pasirinkti, kokias užduotis atlikti, 25,5 proc. 5–8 klasių ir 29,4 proc. I–IV klasių mokinių, kad gali pasirinkti kokiu būdu pristatys savo atliktą darbą (žodžiu, raštu, piešiniu ir kt.), mokiniai, gaunantys specialiąją pagalbą, palankiau atsakė į šiuos teiginius.

Planavimo lankstumas ir nuoseklumas patenkinamas.

- Planavimo lankstumas ir nuoseklumas kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 6 (5,1 proc.) pamokose. Šiose pamokose veiklos padėjo siekti tikslų, papildė viena kitą, derėjo tarpusavyje, motyvavo mokinius, buvo teikiamas grįžtamasis ryšys, prasmingos veiklos mokinius vedė į išmokinimą.

- Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai kalbėdamiesi su vertintojais teigė, jog pamokų veiklos ir siektini rezultatai planuojami atsižvelgiant į mokinių poreikius, ir NŠA tyrimo duomenimis, 3,8 proc. pedagogų pritarė tyrimo teiginiui, kad „*Paprastai visiems klasės mokiniams skiriu vienodus namų darbus*“. 17 stebėtų pamokų (14,5 proc.) fiksuotos vienodos visiems mokiniams pateikiamos užduotys.

- Iš pokalbių su vadovais, VGK nariais, švietimo pagalbos specialistais, peržiūrėjus individualizuotus, individualios pagalbos planus, galima teigti, kad mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai, mokiniai kartu planuoja, rengia, nesistemiškai peržiūri ugdymo programas, individualius ugdymo(si) ir pagalbos planus, reflektuoja sėkmes ir nesėkmes. Atrankos būdu peržiūrėtos mokytojų rengtos individualizuotos programos nekoreguojamos. Individualūs pagalbos planai laikomi *Google* diske, yra prieinami švietimo pagalbos specialistams, klasių vadovams, pagal poreikį koreguojami.

- Išanalizavus gimnazijos ugdymo planą, matoma, kad jis iš dalies pritaikytas mokyklai. Aprašytos nesančios situacijos (pvz., surdopedagogo, judesio korekcijos ir kt. pagalbos teikimas) mokykloje, neišnaudotos visos galimybės SUP turintiems ir gabiesiems mokiniams.

- Pasak švietimo pagalbos specialistų, siekiant sklandesnio mokinių perėjimo iš pakopos į pakopą bendradarbiaujama su savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaiga, ateinančių mokinių į mokyklą pažinimui sudarytos sąlygos (specialioji pedagogė dirba mokykloje ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoje), šiemet pradėti

konkrečioje klasėje dirbančių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų susitikimai dėl mokinių įvairovės ir reikiamos pagalbos aptarimo (6 ir I klasės).

Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą priimtinos.

- Mokykla turi pagalbos specialistų komandą, kurių funkcijos suskirstytos pagal pakopas ir vietą. Švietimo pagalbos specialistų darbo laikas, funkcijos skelbiamos mokyklos interneto svetainėje, taip sudarytos sąlygos konsultuotis visiems bendruomenės nariams.

- Vertinimo savaitės metu stebėtos 7 pamokos, kuriose kartu su mokytoju dirbo specialusis pedagogas (1 pamoka) ir mokytojo padėjėjas (6 pamokos). 5 pamokose mokytojo padėjėjas dirbo su 1 arba 2 mokiniais pamokoje. 1 pamokoje mokytojo padėjėjo pagalba SUP mokiniui nebuvo reikalinga. NŠA tyrimo duomenimis 23,0 proc. mokytojų, teigė, kad „*Kartu su manimi pamokoje dirbantis specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas padeda ne tik SUP turintiems, bet ir kitiems mokiniams*“.

- Pokalbiai su švietimo pagalbos specialistais, pamokų stebėjimas, tvarkaraščiai, leidžia daryti išvadą, kad švietimo pagalbos specialistai dažniausiai pagalbą mokiniui teikia savo kabinete.

- Mokyklos atstovai mano, kad įstaigoje pagal galimybes laiku teikiama pedagoginė, psichologinė, socialinė pagalba mokiniams, kad pakankamai dėmesio skiriama ugdymo(si) poreikių analizei ir pagalbai mokiniui. Švietimo pagalbos specialistai, akcentavo, kad daugiausia bendradarbiauja tarpusavyje aptariant savo pakopos mokinius, mokytojams pagalba teikiama pagal poreikį, yra parengtos rekomendacijos, kaip dirbti su kai kuriuos sutrikimus turinčiais mokiniais. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja nustatant specialiuosius ugdymosi poreikius mokiniams, rengiant dokumentus Švenčionių r. švietimo pagalbos tarnybai (toliau – ŠPT). Gavęs ŠPT pažymą su rekomendacijomis dėl ugdymo individualizavimo ar pritaikymo, specialusis pedagogas su išvadomis supažindina mokytojus.

- Dokumentų analizė, pokalbiai su švietimo pagalbos specialistais rodo, kad sudarant individualios pagalbos planą bendradarbiauja mokykla (švietimo pagalbos specialistai), tėvai, mokinys. Kiekvienai šaliai priskirti įsipareigojimai, atsakomybės, padeda mokiniui įveikti turimas kliūtis. Šie planai koreguojami pagal situaciją.

Pagalba mokiniui ir šeimai vertinama priimtina.

- VGK atstovai, švietimo pagalbos specialistai teigė, kad mokykla teikdama pagalbą mokiniams, šeimai bendradarbiauja su Švenčionių rajono VGK, rajono švietimo pagalbos tarnyba, VPK prevencijos poskyriumi, rajono tarpinstitucinio bendradarbiavimo specialistu ir kt. Neseniai rajono švietimo pagalbos tarnybos psychologas atliko gabių mokinių įvertinimą ir apibendrinti rezultatai buvo pateikti mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, tėvams, mokiniams.

- Pokalbiuose su VGK nariais, švietimo pagalbos specialistais, administracija fiksuota, kad nepakanka švietimo pagalbos specialistų mokinių poreikiams tenkinti. Mokykloje yra 67 SUP turintys mokiniai bendrojo ugdymo klasėse, specialioji (lavinamoji) klasė ir socialinių įgūdžių, todėl siekiant, kad visi mokiniai, kuriems yra reikalinga pagalba, ją gautų, valandos pagalbai teikti skirstomos pusmečiais.

- VGK atstovai, švietimo pagalbos specialistai, administracija, kalbėdamiesi su vertintojais, teigė, jog ne tik vaikams, bet ir tėvams stengiamasi teikti

	<p>įvairiapusę pagalbą: mokyklos psichologė esant reikalui konsultuoja tėvus (ypač karantino laikotarpiu), socialinė pedagogė tvarko pavėžėjimą, buvo ieškoma kompiuterių mokiniams (nuotoliniam ugdymui). Karantino metu buvo sudarytos sąlygos mokiniams, kurie negali ar neturi sąlygų mokytis namuose, mokytis nuotoliniu būdu mokykloje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NŠA tyrimo duomenimis, 21,8 proc. 2–4 klasių ir 53,2 proc. 5–8 klasių, I–IV klasių mokinių tėvų pritarė teiginiui „Mokykloje visada suteikiama reikalinga specialistų pagalba (specialiųjų pedagogų, logopedų, socialinių pedagogų ir kt.) mokiniams, kuriems jos reikia“. Tėvų, kurių vaikai gauna specialiąją pedagoginę pagalbą, ir tėvų, patiriančių socialinių ekonominių sunkumų (kurių vaikai gauna nemokamą maitinimą), nuomonė nedaug skiriasi. <p>Apibendrinant galime teigti, kad gimnazijoje sėkmingo kiekvieno mokinio ugdymo(si) planavimas yra vidutiniškas, ugdymo tikslas, kuris pamokose dažnai yra nepamatuojamas ir menkai siejamas su įtraukiančiu aktualiu kontekstu, asmeniniu rezultatu, yra tobulintinas aspektas.</p>
<p>2.2. Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys, 2 lygis</p>	<p>Visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą patenkinamas, sąlygos mokinių bendradarbiavimui neišskirtinės.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NŠA tyrimo duomenimis, 92,2 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų pritarė teiginiui „Mokykloje įprasta su mokiniais, tėvais, pedagogais kalbėtis apie mokinių įvairovę, pagarbą bei pagalbą vienas kitam“ (65,2 proc.–, tikrai taip“ ir 27,0 proc. – „lyg ir taip“), tačiau stebėta mokymo(si) veikla pamokose neatskleidė kiekvieno mokinio pažinimo ir mokymo kokybės. • 47 proc. stebėtų pamokų (55 pamokose) mokytojo vadovavimas kiekvieno mokinio mokymuisi įvertintas gerai ir labai gerai. 29,6 proc. pamokų šis teiginys įvardintas kaip stiprusis pamokos aspektas, o 25,1 proc. pamokų – kaip tobulintinas pamokos aspektas (žr. lentelė Nr.2). • Motyvuojantis mokinių įtraukimas į mokymosi procesą išreikštas kiekvieno mokinio sudominimu, sąlygų pačiam vaikui pasirinkti veiklas, užduoties atlikimo būdus, įsivertinimo formas fiksuotas tik 27,4 proc. stebėtų pamokų. • Pradinių klasių mokinių ugdymas orientuotas į įtraukiojo ugdymo sampratos įgyvendinimą. Tik 23,8 proc. stebėtų pradinių klasių pamokų fiksuotas tradicinės paradigmos mokymas. 76,2 proc. 1–4 klasių pamokų mokytojai organizavo mokymąsi taikydami mokymosi paradigmos elementus ar atskirus jos požymius. Šiose pamokose stebėtas įvairių mokymosi poreikių turinčių mokinių lygiavertis į(si)traukimas į mokymąsi, reikalingos pagalbos teikimas, mokinių iniciatyvų skatinimas ir palaikymas. • NŠA tyrimo duomenimis mokiniai teiginiui „Mokytojai man dažnai leidžia pasirinkti, kokias užduotis atlikti“ pritarė tik 22,3 proc. („tikrai taip“ –11,0 proc., „lyg ir taip“ – 12,3 proc.) dalyvavusių 5–8 klasių mokinių ir 30,6 proc. („tikrai taip“ – 16,7 proc., „lyg ir taip“ 13,9 proc.) I–IV klasių mokinių. Tai rodo, kad dauguma mokinių neturi galimybės būti aktyviais mokymosi dalyviais, sprendimus priima dažniausiai tik mokytojai. • Aukščiausią kvalifikacinę kategoriją įgijusių mokytojų ekspertų stebėtose 7 pamokose vadovavimas mokymuisi vertintas aukščiausiais įverčiais. Vidurkis 3,0 (žr. lentelė Nr. 6). <p>Gimnazijos mokytojai nepakankamai skiria dėmesio sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymui, mokomosios medžiagos sąlyčiui su gyvenimiškąja mokinių patirtimi, žinioms įprasminti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyje (45 proc.) stebėtų pamokų mokomoji medžiaga buvo perteikta tik vienu būdu, nebuvo žaismingesnio, sudominančio ir mokėjimo mokyti kompetencijas formuojančio mokymo(si). Dažniausiai mokymuisi buvo naudotos tradicinės priemonės: vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, užduočių lapai. Toks pasirinkimas dažnai netenkinio įvairių mokymosi poreikių turinčių mokinių lūkesčių. Ypač išryškėjo pastoliavimo trūkumas SUP turintiems mokiniams. 17,9 proc. stebėtų pamokų tai buvo įvardinta kaip tobulintinas pamokos aspektas. • 60,7 proc. pamokų vyravo tradicinė (mokymo) paradigma, mokytojo dominavimas buvo paremtas aiškinimu, užėmė didžiąją dalį pamokos laiko, tradiciniai mokymosi metodai neskatino bendradarbiavimo. • 42,7 proc. pamokų sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas buvo vertinamas kaip stiprusis pamokos aspektas. Stebėta, kaip mokytojai domėjosi, ar mokiniai supranta pateiktą informaciją, leido klausti, tačiau aktyvus mokinių įsitraukimas buvo vidutiniškas. • Gilaus supratimo ugdymas labiausiai išryškėjo informacinių technologijų (apibendrintas įvertis 3,0), fizinio ugdymo (apibendrintas įvertis 2,86), lietuvių kalbos ir literatūros bei meninio-technologinio ugdymo (apibendrintas įvertis 2,67) pamokose. <p>Sąlygos mokiniams strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti savo žinias pamokose neišskirtinės.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gimnazijos ugdymo plano tikslas – sudaryti lygias galimybes kiekvienam mokiniui siekti asmeninės pažangos ir įgyti mokymuisi visą gyvenimą būtinų kompetencijų. • Mokinių mokymosi patirtys beveik pusėje (49,6 proc.) stebėtų pamokų buvo įvertintos gerai ir labai gerai. Kitose pamokose nebuvo taikomi bendradarbiavimą skatinantys metodai, menkai skatintas probleminis, kritinį mąstymą skatinantis mokymasis. • 26 stebėtose pamokose (22,2 proc.) mokinių įtraukimas į aktyvų mokymąsi įvardintas kaip tobulintinas pamokos aspektas. Tik 31 pamokoje (26,5 proc.) mokinių mokymasis buvo išskirtas kaip stiprusis pamokos aspektas. • Šiuolaikinės mokymo(si) paradigmos požymius atitinkančiose pamokose mokinių įtraukimas į mokymąsi įvertintas aukščiausiais vertinimais, apibendrintas įvertis 3,56, kai tradicinio mokymo pamokose apibendrintas vertinimas siekia tik 2,24. <p>Įtraukios kultūros kūrimas gimnazijoje vidutiniškas. Skirtingais poreikiais pasižyminčioje gimnazijos bendruomenėje nėra visiškai tenkinami visų mokinių ugdymosi poreikiai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gimnazijos edukacinė aplinka pritaikyta mokinių poreikiams, į aplinkų bendrakūrą įtraukiami mokiniai. Gimnazijos erdvėse gausu mokinių ir mokytojų kūrybinių darbų. • NŠA tyrimo duomenimis daugiau nei pusė mokytojų apklausos teiginiui „Klasėse ir koridoriuose eksponuojami tik geriausi mokinių darbai, projektai“ nepritarė. 64,8 proc. pasisakė, kad pripažįstami visi mokiniai, jų kūrybiniai darbai (44,3 proc. atsakė „tikrai ne“, 20,5 proc. – „lyg ir ne“). • Paviene pamokose (3 pamokos) fiksuotas netinkami drausmės susitarimai, mandagaus mokinių ir mokytojų bendravimo trūkumas.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • 59 proc. stebėtų pamokų fiksuoti pagarbūs mokinių santykiai, tinkamas pageidaujamo elgesio taisyklių laikymasis lėmęs sėkmingą pamokos eigą ir rezultatų siekimą. • Pamokose ir pertraukų metu buvo matyti, kad dauguma mokytojų gerai pažįsta mokinius, vadina juos vardais. Tai kuria abipusiu pasitikėjimu grįstą atmosferą. <p>Apibendrinant galime teigti, kad nors gimnazijoje fiksuoti geri mokinių ir mokytojų santykiai, tinkamas mokinių pažinimas, tačiau įvairių poreikių mokinių įtraukimas į ugdymą, sąlygų jiems siekti išmokimo ir pažangos tobulintinas. Visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą yra tobulintinas gimnazijos veiklos aspektas.</p>
2.3. Vertinimas ugdant ir rezultatai, 2 lygis	<p>Pasiekimų vertinimas daugumoje pamokų neskatina kiekvieno mokinio siekti optimalios asmeninės sėkmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stebėtų pamokų analizė rodo, kad vertinimo ugdant vertinimo vidurkis – 2,31. Dažniausias vertinimas (moda) – 2. • Vertinimo kriterijų aiškumas pamokoje, kaip stiprusis pamokos aspektas, paminėtas 15 pamokų (12,8 proc.), kaip tobulintinas – 27 pamokose (23,1 proc.). • Formuluodami mokymosi uždavinius, planuodami veiklas, mokytojai dalyje (20,5 proc.) pamokų susitarė dėl ugdymosi ir pažangos sampratos, numatė ir mokiniams įvardijo aiškius vertinimo kriterijus bei taikomus vertinimo būdus pamatuoti įgyvendinimą. <p>Dalyje stebėtų pamokų sudarytos sąlygos siekti optimalios asmeninės sėkmės, nebijoti klysti, patirti mokymosi sėkmę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspektas „Sudarytos galimybės mokiniams įvairiais būdais pademonstruoti sėkmę“ vertintojų fiksuotas 17 pamokų (14,5 proc.). • Analizuojant vertinimą ugdant pagal mokytojų kvalifikacines kategorijas, pastebima, kad aukščiausiai įvertintos mokytojų ekspertų (vertinimo vidurkis 2,43) ir mokytojų metodininkų (vertinimo vidurkis 2,13) pamokos (žr. lentelė Nr. 6). • Vertinimas ugdant geriausiai buvo įvertintas šiuolaikinės ugdymo(si) paradigmos pamokose (vertinimo vidurkis 2,78) (žr. lentelė Nr. 7). <p>Išanalizavus mokyklos dokumentus ir pamokų stebėjimo duomenis nustatyta, kad mokyklos ugdymo procese pasiekimų vertinimas neišskirtinis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalis mokytojų taikė individualius kaupiamojo vertinimo modelius (kaupiamasis vertinimas stebėtas 18 pamokų (15,4 proc.), tačiau ne visada buvo aiškūs kaupiamojo vertinimo kriterijai. Dėl bendros kaupiamojo vertinimo sistemos mokykloje nėra aiškiai susitarta. • Išanalizavus mokyklos dokumentus, iš pokalbių su administracija, mokyklos metodine taryba nustatyta, kad mokykloje neblogai stebima individuali mokinių pažanga. Pildomi individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo lapai, kuriuose atsispindi esami, planuojami įvertinimai ir tų įvertinimų kaita. Individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo lapuose esanti informacija analizuojama administracijos pasitarimuose, kurių vienas tikslų – stebėti mokinių pasiekimus ir pažangą, prevenciškai veikti siekiant kiekvieno mokinio individualios pažangos, teikti konsultacijas pagalbos mokiniui specialistams.

	<p>Mokiniam ir jų tėvams pateikiamas pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys vidutiniškai padeda mokiniams siekti optimalios asmeninės sėkmės, taisyti mokymosi spragas ir pasirinkti tinkamesnes mokymosi strategijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokinių tėvai, kalbėdamiesi su vertintojais, teigė, kad juos tenkina, kaip pateikiama informacija apie jų vaikų mokymąsi. Ji teikiama laiku, yra pakankamai informatyvi, asmeniška ir tinkamai skatinanti siekti asmeninės pažangos. • Apibendrinus stebėtas pamokas, matyti, kad pamokos aspektas „Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys“ vertintojų fiksuotas 27 pamokų (23,1 proc.): kaip stiprusis aspektas paminėtas 8 pamokose (6,8 proc.), kaip tobulintinas – 19 pamokose (16,2 proc.). • Teiginys „Sudarytos galimybės mokiniams įvairiais būdais pademonstruoti sėkmę“ išorės vertintojų yra paminėtas kaip stiprusis pamokos aspektas 4 pamokose. <p>Stebėtų pamokų protokolų analizės duomenimis, vertinimo metu vidutiniškai stebėta, analizuota, reflektuota visų mokinių ir kiekvieno pažanga, planuoti, pripažinti ir skatinti individualūs mokinių ugdymo(si) rezultatai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apibendrinus stebėtų pamokų duomenis matyti, kad pamokos aspektas „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ vertinamas 2,11, moda (dažniausias vertinimas) – 2. • Išanalizavus stebėtų pamokų duomenis matyti, kad daugumoje jų (73,5 proc.) fiksuotas nepakankamas, 26,5 proc. pamokų geras ir labai geras mokinių asmeninės pažangos matavimas, fiksavimas, planavimas, išmokimo tikrinimas (grįžimas prie mokymo(si) uždavinio, aiškūs vertinimo kriterijai), apibendrinimas ir refleksija (žr. lentelė Nr. 5). • Pamokos aspektas „Sugrįžtama prie mokymosi uždavinio, aptariamas pasiektas rezultatas“ vertintojų fiksuotas 22 pamokose (18,8 proc.). • Pamokos aspektas „Mokiniai apibendrina išminktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires“ vertintojų fiksuotas 17 pamokų (14,5 proc.), kitose pamokose daugiau akcentuotas mokymo turinys, veikla, savijauta, o ne mokinių pasiekimai ar pažanga, jos planavimas. • Pamokų protokolų duomenys rodo, kad aspektas „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ geriausiai įvertinti 3 pradinėse klasėse (vertinimo vidurkis 2,71), prasčiausiai I klasėse (vertinimo vidurkis 1,00). Analizuojant pamokų protokolus, gauta informacija rodo, kad šis aspektas aukščiausiai įvertintas mokytojų ekspertų pamokose (vertinimo vidurkis 2,43). Analizuojant pagal ugdymo(si) paradigmą – šiuolaikinės ugdymo(si) paradigmos pamokose (vertinimo vidurkis 2,78). <p>Apibendrinant galime teigti, kad siekiant konstruktyvaus dialogo, padedančio mokytojams ir kiekvienam mokiniui siekti optimalios sėkmės planuojant ir skatinant individualius įvairių poreikių mokinių mokymosi rezultatus, verta sustiprinti ir išplėtoti pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį ir tai yra tobulintinas gimnazijos veiklos aspektas.</p>
<p>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<p>Vertintojų nuomone srities veiklos aspektai neišskiriami kaip stiprieji, atsižvelgiant į nagrinėjamus teminio vertinimo klausimus.</p>

<p><i>Tobulinti vertinamos srities veiklos aspektai</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ugdymo tikslas pamokose dažnai nepamatuojamas ir menkai siejamas su įtraukiančiu aktualiu kontekstu, asmeniniu siekiamu rezultatu. • Visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimo į mokymosi procesą pamokose būdai išnaudojami nepakankamai. • Pasiekimų vertinimas daugumoje pamokų neskatina mokinių siekti optimalios asmeninės sėkmės.
<p><i>Vertinamos srities rekomendacijos</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mokytojams planuojant pamokos tikslus ir siektinus rezultatus, atsižvelgti į mokinių įvairovę ir pateikti pamokos medžiagą skirtingais būdais bei leisti mokiniams pasirinkti kiekvienam priimtinausią užduočių atlikimo būdą. • Įtraukti mokinius į pamokos / veiklos uždavinio formulavimą. • Mokytojams naudoti įvairias priemones, aktyvius metodus pagal mokinių gebėjimus, sudarant galimybes mokiniams pasirinkti pagal jų gebėjimus, galias. • Užduotys turi ugdyti visų mokymosi pasiekimų lygių mokinių kūrybiškumą, aukštesniuosius mąstymo gebėjimus. • Stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją aktyviau naudojant įvairias mokymo priemones, interaktyvų mokymą(si), netradicines aplinkas ir veiklas. • Skirti daugiau kritinį mąstymą skatinančių užduočių, formuoti daugiau probleminių klausimų diskusijoms, taikyti bendradarbiavimą skatinančius metodus. • Leisti mokiniams patiems rinktis įvairius mokymosi būdus, atsižvelgiant į savo stiprybes ir interesus, pritaikyti turimas žinias, planuoti savo veiklas, ieškoti įvairių sprendimo būdų. • Mokytojams formuluoti aiškius vertinimo kriterijus, kurie sudarytų sąlygas mokiniams įsivertinti pažangą. • VGK aktyviau bendradarbiauti su mokytojais, aptariant mokinių pažangą, numatant reikalingą pagalbą mokinių kliūčių įveikai pamokose. • Parengti realiai veikiančią mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų planavimo ir grįžtamojo ryšio teikimo modelį, sukurtą tam, kad kiekvienas mokinys siektų kuo aukštesnių asmeninių rezultatų. • Numatyti bendradarbiavimo algoritmą švietimo pagalbos specialistai – mokytojas – mokytojo padėjėjas, įtraukiant pastarąjį į ugdymo proceso aktyvų organizavimą pamokoje / veikloje. • Plėtojant įtraukios kultūros diegimą, plėsti ir atsakingai tobulinti pagalbos modelį „mokinys-mokiniui“, kuris padėtų tiek SUP turintiems mokiniams, lėtesnio mokymosi tempo ar žemesnių gabumų mokiniams, tiek būtų pripažinimo ir pasitikėjimo ženklas gabiausiems. • Mokytojams formuluoti ir pateikti aiškius konkrečių pamokos rezultatų vertinimo kriterijus, įvairių poreikių mokiniams tai sudarytų tinkamas sąlygas įsivertinti asmeninę pažangą, atsižvelgiant į individualias startines pozicijas, raidos galimybes, apibendrinti pasiektus rezultatus, kelti naujus tikslus ir siekius, siekiant optimalios asmeninės sėkmės. • Naudoti kolegialaus bendravimo praktiką analizuojant įvairių mokymosi poreikių turinčių mokinių pažangą, pasiekimų pokyčius.

V. REKOMENDACIJOS DĖL MOKYKLOS VEIKLOS KRYPTINGUMO ORGANIZUOJANT ĮTRAUKŪJŲ UGDYMĄ

Mokyklos vadovams siekiant įgyvendinti įtraukiojo ugdymo politiką, rekomenduojama:

- vykdyti sistemingą ugdymo, atliepančio visų mokinių ugdymosi poreikius, proceso stebėseną;
- skatinti iniciatyvių mokytojų lyderystę, vidinių mokymų organizavimą ir dalijimąsi patirtimi;
- naudoti įvairesnes mokytojų metinės veiklos refleksijos ir įsivertinimo bei ugdomųjų pokalbių organizavimo formas;
- atliekant įsivertinimą, priimti susitarimus dėl išskirtų tobulintinų aspektų gerinimo ir numatyti konkrečias įgyvendinimo priemones, tikslingumą bei matuoti rezultatą;
- į veiklos planus įtraukti ir įgyvendinti priemones, mažinančias SUP turinčių, gabių ir mokinių iš skirtingos kalbinės aplinkos, atskirtį.

Mokytojams keičiant nuostatas į kokybišką pamoką ir įtraukųjį ugdymą:

- pažinti ir atpažinti visų mokinių individualių mokymosi skirtumų, poreikių, galimybių ir SUP turinčių mokinių ugdymosi ypatumus;
- gerinti planavimo ir ugdymo(si) procesų sąveiką, t. y. atsižvelgti į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes, numatytus pasiekimus, priimti sprendimus dėl asmeninės mokinio pažangos, prireikus ieškoti papildomos pagalbos;
- tobulinti kvalifikaciją praktiškai rengiant individualias užduotis ir parenkant tinkamus ugdymo(si) būdus SUP turintiems mokiniams;
- organizuojant pamoką taikyti universalus dizaino principus, siekti patyriminio mokymosi, veiksmingo žinių konstravimo bei prasmingo mokinių pasiekimų vertinimo;
- suaktyvinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų planavimo ir grįžtamojo ryšio teikimą, kad kiekvienas mokinys pasiektų kuo aukštesnių asmeninių rezultatų;
- imtis prasmingos lyderystės, aktyviai taikyti mokytojų kolegialų mokymąsi stebint ir aptariant pamokas, dalijantis išbandytais inovatyviais metodais, atrastomis priemonėmis ir bendrai analizuoti mokinių pasiekimų pokyčius.

Vaiko gerovės komisijai, švietimo pagalbos specialistams plėtojant įtraukios kultūros diegimą:

- bendradarbiauti su mokytojais, aptariant mokinių pažangą, numatant reikalingą pagalbą mokinių kliūčių įveikimui;
- parengti mokytojų–švietimo pagalbos specialistų planavimo, pagalbos teikimo ir grįžtamojo ryšio teikimo modelį;
- įtraukti mokytojo padėjėją į aktyvų ugdymo proceso organizavimą pamokoje, siekti konstruktyvaus švietimo pagalbos specialisto–mokytojo–mokytojo padėjėjo bendradarbiavimo;
- tobulinti pagalbos modelį „mokinys-mokiniui“, kuris suteiktų galimybę veiksmingam abipusiam bendradarbiavimui.

Mokyklos savininkei, Švenčionių rajono savivaldybei, ieškoti galimybių peržiūrėti pagalbos mokiniui specialistų pareigybes ir skirti finansavimą, kad būtinoji pagalba būtų užtikrinama visiems jos reikalingiems mokiniams.

Vadovaujančioji vertintoja

Virginija Vaitiekienė

Vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė

PRIEDAI**Apibendrintas stebėtų pamokų aspekto „Ugdymosi aplinkos“ vertinimas, N=117**

1 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
18 pamokų	45 pamokos	47 pamokos	7 pamokos
15,4 proc.	38,5 proc.	40,1 proc.	6,0 proc.

Apibendrintas stebėtų pamokų aspekto „Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi“ vertinimas, N=117

2 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
14 pamokų	41 pamoka	53 pamokos	9 pamokos
12,0 proc.	35,0 proc.	45,3 proc.	7,7 proc.

Apibendrintas stebėtų pamokų aspekto „Mokymosi patirtys“ vertinimas, N=117

3 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
13 pamokų	45 pamokos	53 pamokos	6 pamokos
11,1 proc.	38,5 proc.	45,3 proc.	5,1 proc.

Apibendrintas stebėtų pamokų aspekto „Vertinimas ugdant“ vertinimas, N=117

4 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Nepatenkinamai
7 pamokos	36 pamokos	61 pamoka	12 pamokų	1 pamoka
6,0 proc.	30,8 proc.	52,1 proc.	10,3 proc.	0,8 proc.

Apibendrintas stebėtų pamokų aspekto „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ vertinimas, N=117

5 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Nepatenkinamai
2 pamokos	29 pamokos	67 pamokos	18 pamokų	1 pamoka
1,7 proc.	24,8 proc.	57,3 proc.	15,4 proc.	0,8 proc.

Stebėtų pamokų vertinimas pagal mokytojo kvalifikacinę kategoriją

6 lentelė

	N	Ugdymo (si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	Vidurkis
Mokytojas	5	2,6	2,4	2,6	2,0	1,8	2,3
Vyr. mokytojas	27	2,5	2,5	2,6	2,3	2,0	2,4
Metodininkas	78	2,7	2,5	2,5	2,3	2,1	2,4
Ekspertas	7	2,7	3,0	2,9	2,7	2,4	2,7

Stebėtų pamokų vertinimas pagal ugdymo(si) paradigmą

7 lentelė

	N	Ugdymo (si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	Vidurkis
Mokymo (tradicinė)	71	2,2	2,2	2,2	2,0,	1,9	2,1
Bandoma dirbti šiuolaikiškai	37	3,1	3,0	2,9	2,9	2,4	2,8
Mokymosi (šiuolaikinė)	9	3,8	3,6	3,6	3,4	2,8	3,4
